

RP 217/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att självstyrelselagen för Åland ändras så att de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ska skötas av kommunerna, på Åland ska skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag.

Den föreslagna lagen ska behandlas i grundlagsordning i riksdagen och godkännas med kvalificerad majoritet av Ålands lagting. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den slutgiltigt har antagits efter de riksdagsval som hålls 2015.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 18 § 12 och 17 punkten och 23 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet med några undantag till landskapets lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet. Genom att nya landskapsmyndigheter bildades, först Ålands hälso- och sjukvård och senare Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, överfördes från kommunerna i landskapet till landskapsmyndigheterna uppgifter inom hälso- och sjukvården och veterinärväsendet.

Enligt 27 § 29 och 31 punkten i självstyrelselagen hör smittosamma sjukdomar hos människor och husdjur däremot till rikets lagstiftningsbehörighet. I självstyrelselagens 30 § finns bestämmelser om riksmyndigheternas förvaltningsbehörighet och om förfarandet i vissa förvaltningsärenden som gäller landskapet Åland. I 30 § 8 punkten finns en bestämmelse om hur skötseln av bl.a. uppgifter i anslutning till smittosamma sjukdomar hos människor och husdjur ska ordnas i landskapet. Enligt bestämmelsen ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittosamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på riksmyndighet, i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan i landskapslag bestämd myndighet. Enligt förarbetena till bestämmelsen ansågs det vid stiftandet av självstyrelselagen lämpligt att landskapets myndigheter åläggs att sköta de smittskyddsuppgifter som enligt rikslagstiftningen ska skötas av riksmyndighet, eftersom uppgifterna redan hade anförtrots landskapets myndigheter genom överenskommelseförordning (RP 73/1990 rd, s. 46 och 81).

I samband med lagstiftningskontrollen av Ålands lagtings beslut den 18 september 2013 om att anta landskapslagen om ändring av landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (LTB 62/2013), ansåg Ålandsdelegationen (utlåtande Nr 34/13) och högsta domstolen (utlåtande OH 2013/208) att det inte med stöd av 30 § 8 punkten i självstyrelselagen är möjligt att inom de om-

råden som hör till rikets lagstiftningsbehörighet, till en landskapsmyndighet överföra sådana uppgifter som enligt rikslagstiftningen ankommer på kommunerna. Av denna orsak bestämde republikens president den 17 januari 2014 att 1 a § i landskapslagen ska förfalla.

Denna fastslagna tolkning av 30 § 8 punkten i självstyrelselagen innebär att landskapets myndigheter saknar behörighet att lagstifta om och sköta sådana uppgifter inom smittskyddet som enligt rikslagstiftningen ska skötas av kommunerna. Eftersom de åländska kommunerna inte längre sköter uppgifter inom hälso- och sjukvården eller veterinärväsendet i landskapet, finns det inte heller förutsättningar för dem att åta sig nämnda uppgifter enligt rikslagstiftningen.

Det föreslås att 30 § 8 punkten i självstyrelselagen ändras och att en ny 9 punkt fogas till paragrafen. Genom ändringen kommer landskapsregeringen eller en myndighet som lyder under denna att sköta, förutom uppgifter som enligt rikslagstiftningen ankommer på en riksmyndighet, också sådana uppgifter som gäller smittskyddet för människor och husdjur och som enligt rikslagstiftningen ankommer på kommunerna.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga ekonomiska eller administrativa konsekvenser eller konsekvenser i övrigt. Förslaget medför inte ökade kostnader för staten eller landskapet.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet. Under beredningen har jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Ålands landskapsregering hörts. Propositionsutkastet har sänts på remiss till jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsregering och Ålandsdelegationen. Remissinstanserna har förordat förslaget.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits slutgiltigt och blivit stadfäst.

5 Lagstiftningsordning

Enligt 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland kan självstyrelselagen ändras endast genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget. Beslutet ska i riksdagen fattas i den ordning som gäller vid ändring av

grundlag. I lagtinget ska beslut fattas med en majoritet om minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Enligt 73 § 1 mom. i grundlagen ska förslag om ändring av grundlagen godkännas att vila till det första riksmöte som hålls efter följande riksdagsval och sedan godkännas med oförändrat sakinhåll genom ett beslut som fattas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen, och Ålands lagtings beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), sådant det lyder i lag 75/2000,

ändras i självstyrelselagen för Åland 30 § 8 punkten, sådan den lyder i lag 68/2004 och *fogas* till 30 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1556/1994, 68/2004 och 1176/2009 en ny 9 punkt, i stället för den 9 punkt som upphävts genom lag 1556/1994, som följer:

30 §

Behörighet och förfarande i förvaltnings- ärenden

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksmyndigheterna med iakttagande av följande:

8) de uppgifter som enligt lagstiftningen om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare samt lagstiftningen om framställning och användning av gifter ankommer på en riksmyndighet, ska i landskapet skötas

av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag,

9) de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna, ska i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag,

_____

Denna lag träder i kraft den 20

Helsingfors den 30 oktober 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 73 § i grundlagen föreskriver, och Ålands lagtings beslut, tillkommet på det sätt som 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskriver,

ändras i självstyrelselagen för Åland 30 § 8 punkten, sådan den lyder i lag 68/2004, och *fogas* till 30 § en ny 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

30 §

*Behörighet och förfarande i förvaltnings-
ärenden*

*Behörighet och förfarande i förvaltnings-
ärenden*

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksmyndigheterna med iakttagande av följande:

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksmyndigheterna med iakttagande av följande:

8) de uppgifter som enligt *lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur* och lagstiftningen om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare samt lagstiftningen om framställning och användning av gifter ankommer på en riksmyndighet, ska i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan i landskapslag bestämd myndighet,

8) de uppgifter som enligt lagstiftningen om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare samt lagstiftningen om framställning och användning av gifter ankommer på en riksmyndighet, ska i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag,

9) de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna, ska i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag,

_____

Denna lag träder i kraft den 20